

Myndigheten för
stöd till trossamfund
Åsa E. Hole
tel 08 453 68 72

Dnr: 4.4/0100 (20)
Datum: 2020-07-30

Till

Kulturdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Ert diarienummer: Ku2020/00470/CSM

Yttrande över ansökan från trossamfundet Mandéernas Trossamfundet i Sverige och Europa om att få bli statsbidragsberättigat trossamfund

Myndigheten för stöd till trossamfund (SST) har anmodats att inkomma med yttrande i rubricerat ärende.

Bedömning

Vid en samlad bedömning finner SST att trossamfundet Mandéernas Trossamfundet i Sverige och Europa tillräckligt uppfyller de förutsättningar som krävs gällande stabilitet och egen livskraft för att bli ett statsbidragsberättigat trossamfund.

Motivering

Lag om stöd till trossamfund (SFS 1999:932)

Lagen om stöd till trossamfund säger i §2 att målet för stödet är att det ska bidra till att skapa förutsättningar för trossamfunden att bedriva en aktiv och långsiktigt inriktad religiös verksamhet i form av gudstjänst, själavård, undervisning och omsorg. Lagen säger vidare i §3 "Förutsättningar för statsbidrag" att statsbidrag får lämnas endast till ett trossamfund som bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på, är stabilt och har en egen livskraft.

- *Bedömning gällande att "bidra till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på"*.

Av propositionen 1998/99:124 framgår att kraven som ställs främst ska vara av formell natur, men att det också bör ske en prövning av hur samfundet förhåller sig till samhällets grundläggande värderingar. Detta får dock inte innebära att det sker någon närmare prövning av samfundets lära i förhållande till samhällets gemensamma värdegrund. I proposition anges att det är "av väsentlig betydelse... att trossamfundet verkar för att dess medlemmar och betjänade deltar i samhällslivet och att samfundet klart markerar avståndstagande från antidemokratiska strömningar i samhället".

Trossamfundet har i ansökan lämnat in verksamhetsberättelser för åren 2017-2019. Trossamfundet har sedan början av 20-talet, då endast små grupper mandéer fanns i Sverige, månat om att verka för ett demokratiskt trossamfund och för att den demokratiska värdegrunden som det svenska samhället vilar på ska genomsyra dess verksamhet. Trossamfundet anger att man har haft regelbundna föreläsningar och föredrag där samhällsfrågor diskuteras i relation till trossamfundets regler och normer. Särskilt kvinnors ställning och rättigheter har diskuterats. Det finns sedan tidigare ytterligare ett mandéiskt trossamfund, registrerat av Kammarkollegiet, vilket är statsbidragsberättigat. Det sökande trossamfundet uppger att en av orsakerna de år 2013 startade det ansökande trossamfundet var på grund av att man ville ha ett mer modernt mandéiskt trossamfund, vars syn på ansvarsfördelning och rättigheter är något annorlunda från det tidigare registrerade mandeiska trossamfundet. Det ansökande trossamfundet samarbetar med ett antal mandeiska föreningar som bidrar med kultur- och demokratiseringsinsatser som dock inte finansieras av trossamfundet i sig.

-*Bedömning gällande att "samfundet skall vara stabilt och ha egen livskraft"*

I propositionen anges att samfundet ska ha haft verksamhet i Sverige i mer än 5 år, ha en fast och tydlig organisatorisk struktur, ha eget ledningsorgan i Sverige och disponera (äga eller hyra) lokaler för sin verksamhet. Propositionen anger också att stabilitet ska visas i ekonomiskt hänseende. Verksamheten bör i huvudsak finansieras av dem som är medlemmar eller betjänas av samfundet och är bosatta här i landet.

Trossamfundet grundades under år 2013 och ansökte, samt beviljades rätten att bli ett registrerat trossamfund, under år 2015. År 2018 ansöktes hos Kammarkollegiet om namnändring till *Mandéernas Trossamfundet i Sverige och Europa*, vilken beviljades.

Vartannat år hålls en generalkongress, om vilken alla medlemmar i varje församling får information, samt till vilken alla församlingar skickar nominerade representanter. Antalet deltagare i kongressen baseras på en ledamot per 500 medlemmar. Nomineringarna administreras av ett valberedningsutskott. Ledningen utgörs av en styrelse som väljs för en mandatperiod av två år. Till denna styrelse finns olika utskott och nämnder utsedda.

Resultat- och balansräkningar för åren 2015-2019 visar på en sund, stabil och balanserad ekonomi. I trossamfundets stadgar framgår att medlemsavgifter ska tas in. Ett ekonomiskt utskott bestående av tre revisorer utses vid generalkonferensen vars skyldighet är att fortlöpande granska och följa upp trossamfundets ekonomi.

Trossamfundet har lokaler och verksamhet i tre församlingar på geografiskt olika områden i Sverige. Församlingen i Skåne har verksamhet på sex orter. Lokalen i Stockholm ägs av trossamfundet men på övriga orter hyrs lokalerna.

I propositionen anges vidare att samfundet bör som huvudregel betjäna minst 3000 personer. Om samfundet betjänar färre än 3000 personer kan samfundet ändå bli statsbidragsberättigad om det utgör en del av ett internationellt verksamt trossamfund av betydande omfattning och att man tillsammans med andra trossamfund inom samma samfundsfamilj bildar ett organ för samverkan om fördelning av statsbidrag. (Jämför Ortodoxa och österländska kyrkors ekumeniska råd och Islamiska samarbetsrådet.)

Trossamfundet har i dag ca 4 800 medlemmar i Sverige. Myndigheten har i begäran om komplettering fått bekräftat att alla medlemmar är skrivna i Sverige.

Övrigt

Förutom den ansökan myndigheten mottagit från Kulturdepartementet har trossamfundet besvarat begäran gällande kompletteringar. Myndigheten har också genomfört ett telefonmöte med representanter för trossamfundet för att bland annat diskutera frågeställningar gällande övergripande frågor som hederskultur samt relationen till övriga mandéiska trossamfund i Sverige.

Stockholm den 30 juli 2020

Helena Josefson
Vikarierande direktör
Myndigheten för stöd till trossamfund